

Oglas, pripisana itd. likaj i računaju se na temelju običnog cijenika ili po dogovoru.

Novci za predbrojbu, oglasne itd. štaju se naplatom ili polomim post. štetionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod narudbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne primi, nika to javi odpravničtvu u ovcramom pismu, za koji se na plaća poštarina, ako se izvana napislo „Reklamacija“.

Cekovnog računa br. 847-849. Telefon tiskare broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“. Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Mahulja. — U nakladi tiskare Laginja i dr. u Puli ulica Gtulla 1. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Crociera br. 1, II. ka.).

Izlazi svakog četvrtka

o podno.
Netakani doplat se ne vraćaju neopisani ne tiskaju nefrankirani ne primaju.
Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, na godinu 5 K za seljake ili K 3—, odn. K 2-50 na pol godne.
Izvan carovine viđe poštarina plaća i utuljuje se u Pull.

Pojedini broj stoji 10 h., zastali 20 h., koi u Pull, toll izvan lste.

Uredništvo i uprava nalazi se u Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. (Via Gtulla br. 1), kamo neka se naslovljuje sva pisma i predplate.

Poziv na predplatu.

Evo smo zašli već u II. polugodište a velika većina naših predplatnika nije još podmirla predplate ni za I. polugodište tekuće godine. Pozivljemo s toga sve naše cijenj. predplatnike, da svojoj dužnosti što prije udovolje.

One pak naše tvrdokorne predplatnike, koji nam duguju predplatu za godinu 1908. opominjemo za posljednji put, da ćemo im obustaviti šiljanje lista, ako nam dug za 1908. i barem predplatu za I. polugodište t. g. ne pošalju do konca ovoga mjeseca.

Sve pako naša dužnik prošlogodišnje i one prvašnjih godina izručit ćemo našem odvjetniku, ako svoj dug do agusta t. g. ne podmire. Kad već sve naše mnogobrojne opomene ne koriste, nije naša krivnja, da se lačamo ovog skrajnog sredstva.

Uredništvo i uprava „Naša Sloga“.

Interpelacija

zastupnika Spinčića i drugova na Njegovu Preuzvišenost gospodina ministra pravosuđa.

Već jedno desetljeće a osobito u posljednjim godinama, vladaju kod c. kr. kotarskoga suda na Voloskom nepodnosivi odnošaji, radi kojih trpe namještenici osobito pisarničko osoblje toga suda i stranke.

Već deset godina kod njega je isti broj činovnika, dočim se je posno — kako se svak dobro može uvjeriti iz godišnjih poslovnih izkaza — malne potrošućio, tako da ga uredovno osoblje nemože podnipošto smoić onako kako to iziskuju razni propisi i poglavito interes stranaka.

U doba što se je na c. kr. pošatanskom i brzojavnom uredu u Opatiji pomnožilo osoblje već tri puta, i još nedostaje, nije se kod c. kr. kotarskoga suda na Voloskom povećalo niti za jednu osobu.

Ako je samo jedan od činovnika odsutan usljed bolesti ili vojničkih vježba, ili s kojega drugoga razloga, zastaje cio posao cijeloga suda, jer se činovnici pojedinih odjela moradu među sobom pomagati pa nemogu nigdje svega smoić.

Nejma jamačno u cijeloi poli monarhije suda, koji bi bio tako obiterčen mnogostranim različitim radnjama kako je Voloski. A nije ni čudo, kad se pomisli da nejma u državi kraja, koji bi se tako naglo dizao i napučivao kako se to događa u stranooj Kastavštini, osobito pak na Voloskom, Opatiji, Iki, Lovranu, u zadnje vrijeme i u Mošćoniskoi Dragi. K tomu valja uzeti u obzir, da se je tuda naselilo veliko množivo prezaduženih obrtnika i poduzetnika bez kapitala, te da se dižu vile, hoteli, pensioni i razne trgovine, sve na račun hipoteka. Prometna sredstva su se jako pomnožila a promet tudnjaca poskočio je od 1412 u godini 1888 na 35.000 do 40.000 godišnjih. Uz dosadanje lječilistno

poверjenstvo u Opatiji ustanovilo se je sa 1. junijem t. g. drugo u Lovranu.

Posujilnica u Voloskom, koja je u početku godine 1897 imala 94.426 K zajmova, većinom na hipoteku, imala je godine 1908 ništa manje nego 2.699.647 K zajmova, od ovih preko 2 milijuna na hipoteku. U novije doba ustrojene su u Opatiji tri banke, koje se bave također sa zajmovima na hipoteku, a da se i ne spominje mnogobrojnih zajmova što jih daju u onaj predjel desetak drugih novčaninih zavoda, malih posujilnica, rajfajzbovica. Sami zajmovi i njihove uknjižbe zadaju silnoga posla. Odvjetnici, ako želo imati čim prije rješenje, moradu si dati sami prepisivati odnosno zaključiti i grunтовne izvudke. Radi pomanjkanja pisarničkoga osoblja sve presude, koje su proglašene u marcu ili aprilu mjesecu, nedostavljaju ni polovicom junija, pri čem trpe veliku štetu i stranke i odvjetnici, koji nose riziko gubitka svojih tražbina.

Broj odvjetnika poskočio je od 2 na 6 a broj odvjetničkih kandidata od nijednoga na 5. Kod c. kr. notara su 8 notarska kandidata. Sveukupno odvjetničko i notarsko osoblje iznaša preko 30, tako da taj broj preside dvostruko broj sudske osoblja, što već samo po sebi dokazuje koliko množinu spisa mora da smaze razmjerno neznan broj sudske osoblja. K tomu budi spomenuto, da dolazi na sud raznih spisa od odvjetnika iz ciele austro-ugarske monarhije i da i ti zadaju sudu posla.

Prije 4 do 5 godina izprosilje sa si obćine područja c. kr. kotarskoga suda na Voloskom izravno od ministarstva pravosuđa satnicu poslovanja, uredovne sate, od 8 prije podne do 3 poslije podne, kao što je uvedena u većim gradovima; na uhar stranaka koje polaze na sud, osobito obzirom na veliku odaljenost nekih od Voloskoga. Tako je na primjer odaljenost: Volosko—Klana km 19-3, Volosko—Bersač km 25-6, Volosko—Mala Ueka km 27, Volosko—Škalnica km 20, Volosko—Lisac km 24-8. Kod svih drugih sudova, gdje su takove satnice uvedene, imade činovništvo jednu polaz, a pisarničko osoblje ureduje najviše od 8 prije podno do 3 poslije podne. Kod c. kr. kotarskoga suda u Voloskom dozvolilo se je, da može pojedinač ići o pdne na objed, al se je pritom i naredilo da dotičnik mora gubitak odnosnoga vremena nadomjestiti posla uredovnih sati, do 4½, ili 5 po podne. Ove godine bez obzira na interes stranaka, bje ta satnica ukinuta sa strane predsjedništva c. kr. višega pokrajinskoga sudišta u Trstu, nezna se da li dozvolom ministarstva pravosuđa ili bez nje.

Poslo se stanje, ovdje ponekle ocartano, kod c. kr. kotarskoga suda na Voloskom dalje podnositi nemože;

poslo je pužno koi a interesu namještenika kod toga c. kr. suda toli u interesu stranaka i odvjetnika, pa i u interesu ugleda javne obćine, da se broj namještenika kod njega poveća i to za 1 mjesto e. kr. suca i 1 prislušnika, za 2

mjesta c. kr. kancelista, za 3 mjesta pisarničkih pomoćnika i za 2 mjesta podvornika;

i pošto su sve dosadašnje odnosne predstave što su jih podnesli odvjetnici i predsjedništvo c. kr. suda u Voloskom ostale glas vapjujuće u pustinji, postavljaju podpisani na Njegovu Preuzvišenost gospodina ministra pravosuđa sljedeći upit:

Je li Vaša Preuzvišenost voljna narediti shodna, eda se na temelju navedenih posve istinitih činjenica povisi broj namještenika kod c. kr. kotarskoga suda u Voloskom?

Bo č, 25. lipnja 1909.

(Sljede potpisi.)

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinski kotar:

Glavna skupština učiteljskog društva „Narodna Prosvjeta“.

U subotu obdržavalo je učiteljsko društvo „Narodna Prosvjeta“ svoju godišnju glavnu skupštinu. Skupštini je prisustvovalo do 100 članova i članica. Predsjednik društva G. Bačić otvoriv skupštinu srdačno je pozdravio drugove i družice, spomenuo se pokojnih sudrugova Rubese i Nežića; zatim je pročitao raspravicu o „postansku čovjeka“. Gospodjica Vrišer pročitala je razmatranje ili bolje tegobg glede izjednačenja učiteljica sa učiteljima u plaći i namještoju. Prihvaćena je u tom smislu povoljna resolucija. G. prof. Zgrablič držao je u spomen stogodišnjice rođenja hrvatskog preporoditelja Ljudevita Gaja vrlo krasno i zanimivo predavanje. Predavač je interesantnim načinom prikazao Gajev duh i njegovo diplomatsko djelovanje, kojim je preporodio hrvatsku liepu knjigu. Predavanje je slusateljstvo pratilo s osobitim zanimanjem i pozornosću. Predavač bio je na koncu živahno pozdravljen uz poklike: Slava Gaju!

U novi odbor izabrana su uz neznaatnu promjenu ista lica od prošle godine sa G. Bačićem kao predsjednikom a G. Rajčićem kao podpredsjednikom. Skupština je svršila u 7 sati na večer.

U nedjelju poslije podne poslo je 27 što učitelja što učiteljica u Medullu gdje je u ponedjeljak započeo desetdnevni tečaj gimnastike.

Promjene na kotarskom poglavarstvu u Pull.

Kao kroničari bilježimo novinarsku vjest, da je ministarstvo nutarnjih posala odlučilo postaviti za glavara na ovdješnjem c. kr. kot. poglavarstvu jednog dvorskog savjetnika. Usljed toga da će doskora biti premješten edenja poglavar barun Reinlein a na njegovo mjesto da će biti imenovan dvorski savjetnik grof Attens iz Gorice.

Reštauracija Narodnog Doma u Pull preuzeo je sa 15. o. mj. rodoljub g. Savo Jovančević, koji uz dobru pivu toč izvrstnu dalmatinska i istarska vina, biela i crna. Preporučamo ga našem obćinstvu.

G. Savo Jovančeviću pak preporučamo

da kupi jednu debelu metlu i proćelsti reštauraciju od svabštine, kojom čavrlja poslužničko osoblje, kao što i strogo pripazi na to, da konobar ne vrajaju obćinstvo na cieni plaća, što će pak najbolje prepriječiti time, da po lokalu izvjesi tablice sa cionama svih vrsti pića.

„Ribarska Zadruga“ u Ližnjanu.

Dne 28. voljače tek. g. osnovala se u Ližnjanu zadruga pod gornjim imenom, te je ovih dana bila unesena u zadrucni registar na c. k. okružnom sudu u Rovinju. Istoj zadruci je nedavno udjeljeno od c. k. pomorske vlade 1000 K potpore.

Sa zadovoljstvom išćemo ovaj najnoviji dokaz intenzivnijeg nastojanja c. kr. pom. vlade da udruživanjem unaprjedi razvoj ribarstva na našim obalama, nu ovo će nastojanje samo onda uroditi željenim plodom kad središnjem poверjenstvu za pomorsko ribarstvo budu išli na ruku i oni faktori, o kojima ovise preduvjeti neophodno nužni za takav razvoj. Sve polakšice i pogodnosti, kojima se nastoji pomoći ribarskom staležu. ne mogu imati neg djelomičnog uspjeha, kad su ribari u neprestanoj brizi i strahu da im nevrjeme ne uništi ladje zbog pomanjkanja lukobrana. Takav je slučaj i u Ližnjanu, gdje često-krat oluja nanese velike škode ribarima, jer nema zaklona kamo da smjeste svoje ladje. Naš zastupnik, Dr. M. Laginja, preporučio je večekrat vladi tu ljuću potrebu ližnjanskih ribara, koji su pripravni i nešto rabote dati u tu svrhu. Skrajno je vrijeme da se vlada odluč i da započne gradnjom lukobrana, jer inače bit će bez uspjeha svako nastojanje da se poboljšaju prilike ribara u onom kraju.

Narodni darovi prigodom „narodnog blagdana“.

Za Družbu Sv. Ć. i M. za Istru: Primismo K 168, sakupljenih u Krku, koje darovao: K 15 N. N., K 6 Dr. Ante Antončić; po 5 K: Dr. Anton Orlić, kanonik, Matija Oršić, kanonik, Vrišer Makso, pop Petar Zic; po 4 K: Mato Bogović, kanonik, Poniž Miroslav; po 3 K: Dr. Otmar Brovič, Brovič Marija, pop Mate Brusić, pop Vinko Premuda. N. P. V., iz posebnog fonda; po 2 K: Antončić Katarina, Antončić Ljubinko, Antončić Vjerica, Celebrini Friderik, pop Jos. Dminić, Kos Ivan, Lasić Franjo, Lasić Marta, Lasić Andre, Lasić Bogumila, Lasić Sergij, Nežić Janko, Nežić Tondica, svč. Dr. Josip Palčić, pop Mate Polonijo, Tomasić Josip, Vogrić Franjo, X. Y.; po 1 K: Barbalčić Mate pilot, Bole Marica, Bogović Katica, Brajković otac Dragutin, Brusić otac Ljudevit, Brzac Ivan, Brzac Josipa, Car Jelica, Car Katica, Damjanović Vinko, Damjanović Cecilija, Dunjković Jakov, Dunković Mare, Fabijanić Ivan, Forjančić Rudolf, Ferluga Vinko, Ferluga Franka, Fugošić Josip, Galjančić Antena, Gršković kan. Anton, Kandare Emil, Klačnik Hinko, Karabajić Vladimir, Kisić Matko, Kisić Zora, Kisić Branko, Kisić Zojko, Kirineć Ivan, Kirineć Viktorija, Kirineć Milka, Kuzmić Ivan, Kuzmić Nila, Linardić Antun, Linardić Jelisa, Linardić

Evarest, Ljubičić, Vlasto, Lodes Anton, Mahlić Munića, Mužina Gjur, Mužina Ivka, Mužina Zvonimir, Mužina Juraj, Nežić Miko, Nežić Danica, Polonić otac Marijan, Pribil Dragutin, Pribil Zorko, Prodan Petar, Prodan Vjekoslav, Rometa Ambrozija, Trifone Rafael, Stambol Ivan, Susanj Josip, Vivoda Anton, Žuvić Niko.

Na ustuk onoj gordoj kosi, koja poput nemani riga po creakom kršu bogumersko milo i hvata duše naše zavedene braće, dne 4. srpnja od svoga sirotinskoga džepa otkinuli i za našu dječju Družbu sabrali Martinšćani K 30.

„Ovčari Lunjski“ da počaste narodni blagdan sabraše među sobom uz poklik: „živio narod, propale narodne krvopije“, K 10.

Jakov Poljak sakupio K 436, koje podariše: Anton Ivančić K 260, Jakov Šaina 20 p., Basanić Ivan 50 p., Radović Josip 80 p., Stepčić Ivan 20 p., Hliba Anton 20 p., Golja 16 p., Vitasović 20 p.

Savka Zuhija šalje K 10, koje je darovao zemalj. nadzornik g. Fran Matejić, za poklonjenu mu kitiću bosiljka i karanfila.

U Dubašnici na otoku Krku sakupilo se K 25-80, koje darovaše: E. vitez Rode sudb. savjet. u miru K 5, Jakov Marčević župnik K 3, Ivan Gršković duh. pom. K 2, Katica Kralc učiteljica K 2, pop Pavo Milovčić K 1, pop Šimo Milovčić K 1, pop Mihovio Zgombić K 1, Petar Skarpa na čelnik K 1, Mih. Radić stari K 1, Mih. Radić učitelj K 1, N. Tomašević K 1, Anton Volarić opć. tajnik K 1, Dunića Volarić K 1, Rudolf Tonić pravnik K 1, Josip Zlatić učitelj K 1, Maks. Prosun učitelj K 1, Anton Šabalja učitelj K 1, Jakov Maškulin trg. 40 p., Anton Vasiljević mesar 40 p.

U broju 28. pogriješno je objavljeno da je presvj. gosp. Ljudevit Tomičić iz Trsta poslao za Družbu 10 K, a poslao je 20 K, što ovim ispravljamo.

Puntarski djaci sakupili su u Pantu u proslavu „narodnog blagdana“ K 150.

Gospodarsko društvo u Sv. Martinu kod Buzeta dostavlja K 30 od čistog dobitka iz god. 1908.

Današnji izkaz K 428-16
zadnji izkaz K 932-91
ukupno K 1361 07

Narodni blagdan u Barbarigi.
U veselom društvu kod Jerka Suline na Barbarigi sakupilo se za društvo sv. Ćirila i Metoda K 10 10, od kojih podariše:
Sulina Jerko K 1, Harabačić Jure K 1, Volarić Anton K 1, Fugosić Franjo K 1, Sulina Antona K 1, Sulina Ivan K 1, Maričić Ivan K 1-40, Čubranić Marija K 1, Sulina Bartol od Jerka 20 p., Sulina Marija-Ana od Jerka 10 p., Jivrišević Anton 40 p., Keršić Ivan 20 p., Vaućinić Laurentić 20 p., Sindićić Paval 40 p., Zernovilz Eduard 20 p.

Novac je predan izravno blagajniku podružnice u Puli.

Zivili naši svjestni radnici u Barbarigi, koji, kako se razabir po linenima većinom Buduli, služe boduliji na čast!

Lošinski kotar:
Bezakonja u Malološnjaški općini.
Pišu nam iz Unija: Dne 15. o. mj. za vršila se kod nas školska godina. Ne malo se začudismo, kad su nam djeca donesla kući školske vijesti. Mjesto hrvatskih tiskarnica donesoše nam talijanske. U ovim školskim vijestima, kako se možete gosp. urednici iz priložene talijanske „Notizie scolastiche“ osvjeđočiti, nalazi se sve talijanski osim krstnog imena, mjesta i mjeseca. Ovo je naimo hrvatski napisano. Učiteljica nezna, da se nalazimo u god. 1909, jer u školskoj vijesti piše 15/7 1908. Treba znati, da učiteljica Dinka Nicolich nezna hrvatski a ipak je učiteljica hrvatska

Lošinski kotar:
Bezakonja u Malološnjaški općini.
Pišu nam iz Unija: Dne 15. o. mj. za vršila se kod nas školska godina. Ne malo se začudismo, kad su nam djeca donesla kući školske vijesti. Mjesto hrvatskih tiskarnica donesoše nam talijanske. U ovim školskim vijestima, kako se možete gosp. urednici iz priložene talijanske „Notizie scolastiche“ osvjeđočiti, nalazi se sve talijanski osim krstnog imena, mjesta i mjeseca. Ovo je naimo hrvatski napisano. Učiteljica nezna, da se nalazimo u god. 1909, jer u školskoj vijesti piše 15/7 1908. Treba znati, da učiteljica Dinka Nicolich nezna hrvatski a ipak je učiteljica hrvatska

skola! Prežmona naša dječja pisanja su talijanskim pravopisom, premda je zupnik uređio, kako doznadosmo, poslao početkom godine na općinu popis djece pisan hrvatskim pravopisom. Jos bi htjeli talijani neškopvo primirje s nama sklopiti. Koliko im je do mira pokazuje ovaj slučaj. Kamora sve radi, da nas uništi. Hoćemo li na ovaj atanta, kojim se rusi temeljni školski zakon zemlja sutit? Nipošto! Obratimo se već na gosp. zastupnike neka se za nas zamznu. Ovim ih još jednom ponovno molimo, da se za nas zauzmu kod kompetentnih oblasti. Posebnom predstavkom odlučimo se obratiti na gosp. namjesnika i Njegovo Veličanstvo. Na gosp. kol. poglavara se nećemo ni obratiti. Zašto? On najbolje znađe. Ova nam se nepravda, gosp. kapetane, događa nakon 40 god. opstanka novog školskog zakona, koji nam zapiru ostanjuje sve nepravice. Kad bi se gosp. učiteljica bojala viših oblasti ne bi počinjala ovakva bezakonja.

Sapienti sat!

Malena je Martinšćica, al je dika rodu svom!

Mislili su zamrijela je . . . Propala cresa vlastela, mislila su: zamrijela je ona plamena hrvatska duša Martinšćana, što je onom lunc prigodom općinskih izbora srnula u Cres na obranu prava svojih.

Onaj silni vihar zanosa i oduševljenja, što je dne 4. srpnja u predvečerje velikog slavenskog dana, potresao naš cijeli rod, vladirao se svojim blagim tračkom i našega bijelog Zala.

Već ranim jutrom poprimala je Martinšćica ložestveno lice. Viju se trobojnice sve u kesnaest. Veselo se pogledavaju stari, a mlađji klikću čitavi dan. Tko je mudriji, taj priča braći o važnosti toga dana po našu drugu Istru, a ljudstvo sluša i posize u svoju siromašnu kesu, da položi darak domovini na oltar. Razliježe se naša pjesma, odjekuju klinci i povici, a sve to priča, da su Martinšćani svaki čas pripravnici na onu svetu horbu, koju hrvatska Istra vodi pod barjakom svete braće Ćirila i Metoda za hrvatski jezik mili i polučeno ljudstvo naše . . .!

Da, gospodo cresa, mislili ste, da ste svojim zulumima zakopali hrvatsku dušu našu, ali znajte, da ste ju tim vašim pašovanjem samo sapeli u lance, u kojima joj se eneržija svakim danom silno množi i raste, te čim teže kida te lance tim jače udara u lice gladiu cresku vlastelu.

Krčki kotar:
Proslava nar. blagdana u Pantu.
Domoljubnom pozivu prigodom naših nar. apostola sv. Ćirila i Metoda odazvali se i Pantari u koliko se moglo. Bez ikakvih velikih priprava shvatili su Pantari svoju domoljubnu dužnost. Već u predvečerje sv. braće rasvjetlili se prozori po cijelom selu, a zvonjenje zvonova, pucanje mužara i bacanje vatrometa, odavalo je cijelom mjestu neku čarobnu noćnu sliku, koja se je odrazivala u puntarskoj luci. Na dan naših nar. apostola odslužio je naš požrtvovni župnik sv. misu, kojoj je prisustvovala školska mladež s učiteljima i učiteljicama. Vijanje barjaka kroz cijeli dan odavalo je svakome slavlje — slavlje narodnog blagdana. Ovom prigodom sakupili su puntarski djaci u Pantu K 150, za „Družbu sv. Ćirila i Metoda“ u Istri. Lijepa hvata svima onima, koji su bilo kojim načinom poduprli proslavu narodnog blagdana.

Voloski kotar:
Spomen-knjiga Spiničićeva.
G. Ivančić Josip iz Pule pripisao općini Kaštav za „Spomen-knjigu prof. Vjekoslava Spiničića“ 5 K, darujući višak od 3 kruno „Družbi sv. Ćirila i Metoda“. Ugodnoli se i drugi u taj lijepi primjer. Tiskar g. Fran Tavčar u Opatiji od računna „Spomen-knjiga“ na korist „Družbe“ popustio 100 K.

Knjiga u velikom formatu 132 strane sa deset slika i dvie skladbe, svečarova živopletan itd. stoji 2 K. Novac prima oće, blagajna Kaštav. Čisti prihod u korist Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru i Dječjaka pripomoćnoga društva u Pazinu. Dobije sa franko preporučeno u kuću. Naklada 2050 komada. Tomi prigodom izdala je općina Kaštav dobro uspjele sliku prof. Vjek. Spiničića na kartonu za uokvirjenje i prodaje iste po 1 krunu na korist „Družbe“.

Porečki kotar:

Nova Vas kod Poreča polovicom srpnja. U nedelju dne 4. ovoga mjeseca, po volji našega župnika, glasovitoga popa Toso, došla je iz bližeg sela Tar izletom hrpa talijanaša sa glazbom u naše mjesto Nova Vas. Ti Tarčani ponašali su se vrlo dobro kroz celo vreme, što bijahu u Novoj Vasi, ali na odlasku pop Toso, taj Flappov „prete modelo“, zaustavi izletnike pred svojom kućom, i stade na ružan način napadati naš narod, s pogrdljivim riečima, govoreći, u talijanskom jeziku: „Questi salabrachi che abbinno qui a Villanova, venuti dal Monte Maggiore, dicono che abbiano calpestate agl'italiani la testa e la vita, ma però che è rimasta ancora la coda, ma la nostra coda si fa sempre più forte che fra breve, tutti questi salabrachi dal Monte Maggiore in giù, li porteremo a li neghoremo nel più profondo del mare . . .“ Ove rieči bijahu izrečene vikom eneržično, od ovoga svećenika, tako da bijaše stanje našega puka u velkoj pogibelji, jerbo bijaše najviše našega puka, koji je ove rieči slusao. Bog ančuvaj da bi samo jedan naš čovjek bio zavikao jedinu živio, onda bi se bilo dogodilo, što u našem mjestu nikada nije bilo, premda su sam pop i drugovi njegovi prodanci i izdajice svoje domovine, na puna usta vikali: Evviva l'istria italiana, Evviva Villanova italiana, sa svim tim da u Novoj Vasi izim par karnjela nema ni jednog talijana.

To neka bude na znanje poznatomu hrisku Flappu, koji ovakve modele od popova šalje u naše selo. Zoamo da biskup Flapp ovakvim svećenicima neće učiniti ništa, jer bi ga Rizzi i njegova lipa kumpanjija potegli za uši, ali mi pozivljemo kotarsku oblast, da pripuzi na izazivnja talijanskih propalica, jer inače može doći do gustoga.

Jas je taj pop Toso rekao: A Villanova fino che sarò io dovrè essere tutto come che voglio io, e non come vogliono questi quattro salabrachi. Mi razumijemo kamo je ciljao ovim riečima; u nas se gradi škola, za koju se celo selo izjavilo da bude hrvatska. Poručujemo ti pope Toso, da te imamo pod petama, te ćemo vidjeti hoće li biti onako kako ćeš ti ili kako ćemo mi. Ti si ovaj radl nas a ne mi radi tebe. Pazi se da ti ne izprasmio usjanju glavu.

Još dvie rieči Novovašanom: Zalostan dan je onaj bio kada stó popa Tosa učinili svojim župnikom, jer on je onaj koji baca pod noge naš materinski jezik i naša prava, te upamtille kada dejde do glasovanja za školu, da se neupisite namamili od Tosa, jer vi ste gospodari a ne jedan pop Toso, on je vaš sluga, te svi kako jedan zahtjevajte neka se učini škola u vašem hrvatskom materinskom jeziku. A pop Toso nek se ustupi malo, izniet čeno drugi put i ostale njegove priljavstine.

Koparski kotar:

Iz Buzota.
U izvanrednoj sjednici općinskog zastupstva od 8. o. mj. bijaše zaključeno, da se najodlučnije zahtjeva od c. kr. vlade, da što prije sazove zemaljski sabor Istru na ustavno djelovanje odnosno, da se konstituiraju novi zemaljski odbor.

Razlog tome zaključku jest taj, da su izbori za zemaljski sabor objavljeni na te-

melju novog izbornog. Kada još u decembru prošle godine, a još sve do danas sabor sazvan nije, te upravo, još nije stari zemaljski odbor samovoljno bez utjecaja sabora. Ovo je protuustavno i na štetu cijeloga pučanstva ove pokrajine. Naročito je pako na štetu hrvatske i slovenskog naroda, jer njegovi izabrani poslanici nemogu da sudjeluju kod uprave zemlje.

Pušto je ovaj zahtjev sasvim opravdani preporuča se i ostalim općinama, da slično zaključke stvori.

Pišu nam iz Roča.

Pred pet godina proširna je hrvatska škola u Gorenjojasi u dvorazrednu, ali tamošnji općinari brzo se sagraditi potrebita zato prostorije. Jer vele, da su siromahi da ne mogu, ali oblasti ne radi uzroka da su siromasi, ih ne sile, nego samó zato, jer se ide za hrvatsku školu. Evo Vam dokaza: Pred par mjeseca proširane je talijanska škola u Roču u dvorazrednu a već sada e. k. kotarsko školsko vijeće u Kopru strasi i upravlja svu siju koju ima na razpolagu da mora općina već početkom buduće školske godine dati potrebite zato prostorije i nalaze da iz sadašnjeg stana gospodjice Havel, učiteljice hrvatske škole, se preuredi sobu za talijansku školu, sasvim timo da ovdješnji narod je siromašniji nego u Gorenjojasi i ne voli talijanske škole, dokaz je do-tadan, da stanovnici sela Ročko Polje koji su izuzimni dvijuh obitelji svi talijanskog mišljenja i šalju do sada djecu, u talijansku školu, su pred komisijom koja je bila na Ročkom Polju dne 22. prošlog mjeseca radi ustanovljenja tamo jedne škole, se izjavili, da budu učevni jozik prva dvie školske godine sasvim hrvatski a od treće napred hrvatski i talijanski. Dakako izvanik zemaljskog odbora g. Dr. Keršić i g. Parantin c. k. školski nadzornik nisu od Poljaci očekivali ovu izjavu, jer su stalno sa valjda onđali da će se svi izjaviti za talijansku školu, znajući, da uredovno je konstatirano da Polje je udaljeno od R.čke škole 6550 m. i da je dostatañ tamo broj 93 djece dužno polaziti u školu zato iskali su druge prilike sumo da nebi tamo do škole dospje to jest da škola Gorenjavas (koja je udaljena 5 km.) je bliže od 4 km. i da Poljaci bi morali tamo šaljati dječju u školu.

Zakonóm ustanovljeno je da gdje obstoje više jednaki škola mora učiteljstvo u svojoj konferenciji izabrati člana mjestnog školskog vijeća zastupnika škole, tu konferenciju mora sazvat i c. k. kotar-ko školsko vijeće. Ovdješnje mjestno školsko vijeće videći da e. k. kotarsko škol-ko vijeće neće da saziva konferencije jer je do sada Maškulin učitelj talijanske škole član mjestnog školskog vijeća, pritužilo se je na više oblasti koje su odlučile da mora e. k. kotarsko školsko vijeće sazvat učiteljsku konferenciju da izabere zastupnika škole u mjestno školsko vijeće, ali sasvim timo da je od toga prošlo skoro dvio godine još nije bila sazvana konferencija.

Općina neće moći nikako pripraviti školu sobu za talijansku školu do otvorenja buduće školske godine zato smo stalni da e. k. kotarsko školsko vijeće učiniti to samo makar koštalo našu općinu milijuni kruna jer se ide za talijansku školu.

Pritužiti protl takovom postupanju nemamo komu i inko moramo trpeti makar nas obješi.

Razne primorske viesti.

Talijani protl kopetitiviranju istarskog sabora
Povodom saziva istarskog sabora, koji se sastaje danas u Kopru u svrhu konstituiranja, podiglo istarski Talijani veliku agitaciju, pozivajuć svoje zastupnike, da ne anuju pristustvovati toj sjednici. Kao razlog navodjuju to, da se ima prije prave razlioba občina, a onda tek pristupiti konstituiranju sabora. Ovaj pokret Talijana nova je novjera; prihvatili su i

*) Na vidl svakomu u našem uređničtvu. Ur.

pristali na poznati kompromis, a sada neće da ga se drže. Vjerolomstvo prevara je jedno od prvih svojstava Talijana.

Dogodilo se što mu drugo, te htjeli Talijani ili ne htjeli konstituiranje sabora, nadamo se da neće nasti zastupnici ovog puta isti na lepak Talijanima: dok ne pruže jasne i stalne garancije da neće kršiti ugovora i zadane riječi, dotle a takvim vjerolomcima ne smiju pregovarati ni kompromisa sklapati. Nasi zastupnici moraju stupiti u sabor pod geslom: konstituiranje sabora! Prije toga nema pregovaranja ni materijanja.

Istarski sabor sastaje se — kako smo već javili — na kratko zasjedanje u četvrtak dne 22. o. m. u 11 sati prije podne u kazališnoj dvorani „Ridotto“ u Kopru. Saborski predsjednik g. Dr. Rizzi pozvao je članove sabora brzojavnim putem na prvu sjednicu — valjda radi kratkoće vremena. Čudno nam je, da je vlada sa sazivom — loliko — zategnula pošto bijaše već prije osam dana u bečkih listovih objavljeno, da će sabor još biti sazvan za dne 22. o. m. Odnosno carsko pismo izšlo je, u službenom listu „Wiener Zeitung“ jedva 19. o. m. Glavni posao ovom zasjedanju biti će verifikacija saborskih izbora te konstituiranje sabora, dotično izbor novog zemaljskog odbora.

Ako smo dobro obaviješteni trojati će ovo zasjedanje samo malo, sjednica radi gornje svrhe pak će sabor na novo biti sazvan mjeseca septembra na dulje zasjedanje.

U ovom sadašnjem zasjedanju biti će valjda izabrani i pojedini odbori, osobito posebni odbor, koji bi imao na temelju poznatog kompromisa između obiju saborskih stranaka uglediti stazu budućem djelovanju zemaljskog odbora i zemaljskog sabora.

Zemaljski kapetan i podkapetan za Istru.

Službeni list bečke vlade „Wiener Zeitung“ od dne 20. o. m. priobčio je imenovanje g. Dra. Ljudevita Rizzi-a državnog i zemaljskog zastupnika za Istru, zemaljskim kapetanom i saborskim predsjednikom pokrajine Istre. Njegovim zamjenikom u jednoj i drugoj časti imenovan je državni i zemaljski zastupnik za Istru g. Dr. Matko Laginja. G. Dr. Laginja je po vrsti treći Hrvat, koji obnaša gornju čast. Prvi je bio neprežaljeni Dr. Ante Dukić a drugi naš velezaslužni načelnik občine Volosko Opat ja. g. Dr. Stanger, koji se nije dno skloniti, da se prihvati opet časti i tereta zemaljskog zastupnika radi prevelikih posala kod svoje občine.

Od dosadašnjih naših saborskih podpredsjednika nije nijedan nikada vršio svoje časti ni u saboru ni izvan sabora. Oni su bili samo po imenu saborski podpredsjednici jer ih je saborska većina kao takove uvijek ignorirala. Dapače isti saborski predsjednici, pokojni Campitelli i Dr. Rizzi ignorirali su ih uvijek kao svoje zamjenike obavljajući primjerice sve poslove predsjedništva bez njih — a većinom i proti njima.

Hoće li se te dosadašnje prakse držati kod saborska većina, toli saborski predsjednik i u ovom saboru, koji je izabran na temelju obostranog kompromisa, pokazati će nam nedaleko budućnost. Potraja li i u ovom saboru te neuljudno postupanje prema saborskoj manjini, koja zastupa većinu stanovništva pokrajine, tada bi se imalo, po našem nemjerodavnom mišljenju, učiniti tomu nedostojnomu postupku konac time, da se odlatte povuče nužne konsekvencije. Bude li saborski podpredsjednik omalovaživan kao što bijaše i njegov drugi — predsjednici od saborske većine i od samog predsjednika, tada nevidimo razloga čemu da bude u saboru pukim figurantom a izvan sabora jednak ništici. Po našu dakle: nikakvo čast i nikakva ponižavanja!

Prvo zasjedanje tršćanskog sabora. Novizabrano zemaljsko, dotično občinsko zastupstvo u Trstu sazvano je za četvrtak na večer na prvo zasjedanje. Ovo zasjedanje bilo je neobavezno potrebno jer su občinski zastupnici ujedno i zemaljski zastupnici, te nemože občinsko zastupstvo po statutu započeti svoje djelovanje, dok nisu izbori verificirani ili odobreni, na što ima pravo jedino zemaljski sabor. Zasjedanje tršćanskog sabora bilo je veoma kratko jer će samo odobriti izbore i izabrati municipalno vijeće, koje zamjenjuje bivšu delegaciju a odgovara istodobno našem zemaljskom odboru.

Po novom izbornom redu za tršćanski sabor pripadaju i tršćanskoj okolici dva mjesta u municipalnom vijeću te pošto su u okolici izabrani sami slovenski zastupnici, imati će tršćanski Slovenci za prvi put dva svoja člana u tom vijeću.

Novoizabrani slovenski zastupnici sastali su se prošloga čedna na dogovor glede budućeg njihovog postupanja u saboru i gradskom zastupstvu. Oni su se konstituirali u posebni „Slovenski klub“ izabrav predsjednikom zastupnika Dra. Rybafa, podpredsjednikom zast. Dra. Slavka a tajnikom zast. Dra. Viljana. U novo municipalno vijeće kandidiraju dvojicu članova i to zastupnike Dra. Slavka i Vjekoslava Gorlupa.

Molba na omladinske plice. Nže podpisana tiskara moli omladinske plice širom Istre te iz ostalih hrvatskih zemalja, da pošalju podpisano tiskari koju poenu, zabavnu ili šaljivu crticu, rebuse, zagonetke, šale itd. za omladinski kalendar „Jorgovan“ za školsku godinu 1909 1910.

Narodna Tiskara Laginja i dr. u Puli.

Našim abiturijentom do znanja.

U području c. kr. ravnateljstva pošta i brzjava u Trstu imade se popuniti više mjesta vježbenika (podpora 600 K). Molitelji valja da dokažu: 1. dobu od 18 do 40 godina, 2. austrijsko podaničstvo, 3. dobro ponašanje, 4. obveznicu, da će molitelja dok ne dodje do stalne plaće, neku treća osoba uzdržavati, 5. izpit zrilosti gimnazije, realke ili trgovačke akademije, 6. zdravo tjelesni ustroj potvrđen od službenog liječnika. Molbe uložiti u roku od 3 čedna.

Drugo hrvatsko hodočašće u Lurd. Dne 9. kolovoza t. g. polazi iz Rijeke drugo hrvatsko hodočašće u Lurd pod vodstvom krekoga biskupa presvjeta g. Dr. Mahničua. Boravak u Lurd trajati će tri dana. Prvo hodočašće k Musnjbjel-skoj Djevici uspjelo je u svakom pogledu, te nema hodočasnika, koji nije bio izvanredno zadovoljan, pa je nude, da će ovo drugo hodočašće još ljepše uspjeli. Cijene za put i svu opskrbu jesu slijedeće: I. razred 460 K, II. razred 360 K, III. razred 260 K. Prijavljuje se kod riječkih kapucina, te svaki prijavitelj, čim se prijavi, ima platiti 80 K. Tko bi odustao od putovanja, mora to javiti barem 15 dana prije odlaska, inače gubi poslani novac.

Preporučamo svima, koji mogu, da se pridruže ovom hodočašću, da budu i Hrvati u broju tolikih hiljada, koji svake godine hrle u Marijin Lurd, gdje je ova kraljica nebeska utvrdila svoje prestolje mišosti i pomoći.

Dopisnica uredništva.

Gosp. dopisniku iz Poreča. Vaš dopis o izletu „Societa operaria“ iz Trsta u Poreč i izljevima ljubavi njihovog talijanskog arca prema zajedničkoj majci Italiji, ne možemo vratiti, jer nećemo da vidimo kosterne iz vatre ni za Austriju ni za austrijsku vladu. Ako je to austrijskoj vladi po volji, nama još više, i toga treba da se držimo. Mi smo dapače mišionja da im se ne stavlja zaprieka. Kad se Austriji opameti, opametit će se i oni. — Uredn.

Privatni djevojački licej, trgovačka škola, škola za kućno gospodarstvo, pučka škola u zavodu školskih sestara u Trstu.

Dijvan položaj, krasan pogled na Jadransko more, park sa igralištem, zgrada sa avim najnovijim udobnostima; električna razsvjetla, kupalište, dvorana za gimnastiku. Nastavni jezik njemački, a izim toga hrvatski, slovenski, talijanski, francuski, engleski.

Plaća se na godinu K 600, skolarina za licej K 160, za trgovačku školu K 100, za kućno gospodarstvo K 200, za pučke škole K 100.

Počelkom nastajne školske godine otvaraju se prva četiri razreda liceja. Na zahtjev šalje se prospekt.

Zavod školskih sestara u Trstu, via Pasquale Besenghi 6.

POZIV na II. redovitu glavnu skupštinu koju će dne 27. Julija t. g. u 4 sata po podne držati „Sv. Nedeljsko društvo za štednju i zajmove“ u Sv. Nedelji (kod Labina) sa ovim

Dnevnim redom:
 1. Izvješće odbora.
 2. Potvrda računa za god. 1908.
 3. Izbor novog odbora.
 4. Razni predlozi.
 Sv. Nedelja dne 19. Julija 1909.

Broj 789.

Oglas natječaja.

Razpisuje se na l. čaj na mjesto općinske primalje za mjestnu općinu Barban, sa godišnjom plaćom od kruna 200.—.

Molitelji imadu priložiti molbi:
 1. Svjedožbu usposobljenja;
 2. Dokaz au-trijskog državljanstva;
 3. Zhihtjeva se poznavanje hrvatskog je zika u govoru i pismu.

Potanje se u 2: kod potpisanog saznanji, a molbe treba do 7. dojučeršnjeg mjeseca kolovoza podpisano dostaviti.

Glasarstvo občine.

BARBAN, dne 7. 7. 1909.

Glasar: Mirković.

Anton i Frane Kraljić

PULA - Viale Carrara 3 - PULA.

Trgovina vina dalmatinskog, viškog

Opola, istarskog, bielog i crnog.

Uzorke vina šalju se na zahtjev badava i franko.

Ciene umjerene.

Austro-Hrvatsko parobrodarsko društvo na dionice u Punitu.

Plovitbeni red vrijedi od 20. travnja 1909. do opoziva.

Pruga: Rijeka-Punat.

Svaki dan	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki dan
prje podne 5.—	odl.	VPUNAT	dol.	po podne 4.50
5.15	dol.	Krk	odl.	4.35
5.25	odl.	dol.	4.25
5.40	dol.	Glavotok	odl.	3.40
5.45	odl.	dol.	3.35
5.55	dol.	Mulinaska	odl.	3.05
6.05	odl.	dol.	2.55
7.40	dol.	Omišalj	odl.	2.10
7.45	odl.	dol.	2.—
8.45	dol.	RIJEKA	odl.	12.55

Uvjetno pristajanje u Rijekama.

Pruga: Baška-Punat.

Poned. Utorak, Četvrti, Subota	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Poned. Srijeda, Petak, Nedjelja
prje podne 8.45	odl.	VBaška	dol.	po podne 6.—
4.45	dol.	VPunat	odl.	5.—

Uvjetno pristajanje u Staroj Baški.

Pruga: Rijeka-Rab-Nerezine.

Utorak Petak	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Srijeda Subota
prje podne 7.20	odl.	VRJEKA	dol.	po podne 2.50
7.50	dol.	Opatija	odl.	2.—
8.—	odl.	dol.	1.50
9.20	dol.	Bali	odl.	12.50
9.30	odl.	dol.	12.20
10.20	dol.	Morog	odl.	11.50
10.50	odl.	dol.	11.20
11.—	dol.	Krk	odl.	10.45
11.10	odl.	dol.	10.80
po podne 1.—	dol.	Rab	odl.	8.30
1.16	odl.	dol.	8.15
3.—	dol.	Velj Lošnj	odl.	6.80
3.10	odl.	dol.	6.20
4.—	dol.	NEREZINE	odl.	5.80

Uvjetno pristajanje u Sv. Martinu Lošnjakom i Rovinju.

Brza pruga: Rijeka-Opatija-Rab i natrag.

Svaki Četvrti	Odl. i Dol.	Postaje	Dol. i Odl.	Svaki Četvrti
prje podne 7.20	odl.	VRijeka	dol.	po podne 7.30
7.50	dol.	Opatija	odl.	6.55
8.—	odl.	dol.	6.45
11.45	dol.	Rab	odl.	3.—

Ravnateljstvo si pridržuje pravo — prema okolnostima — promjene plovitbenog reda.

Agencija na Rijeci kod L. Pakužića, Via Andrássy 25 PUNAT, dne 18. travnja 1909.

RAVNATELJSTVO

Čuveno ulje za sluh

nasljednika i fizika Dra. Schmidt-a dostavlja se brzo i radikalno privremenu gluhost, oljuđenja i zvonjenje u ušima i zastrjelni naglušnost. Dostija se po K 4 bocu sa uputnikom kako se upotrebljuje, kod ljekarnika G. ZANETTI u TRSTU, Via Nuova 35

J. Kopač

Svijećarna na paru

J. Kopač, Gorica, ul. Sv. Antona br. 7.

Preporuča pred. vječinstvu, crkvenom starešinstvu, p. n. slavnom obćinstvu svijeće iz prijenog pećnoga voska. Kilogram po K 5.—. Za prijenost jamčim u K 2.000. Tamjan Myrrhae, Styrax, stija i stakla za vječno svjetlo po jeftinoj cijeni. Gg. trgovcima preporučam svijeće za pogrebe, za božićno drveće, vošteni svitci i med najjeftinije vrsti uz vcoma niske cijene. Žuti vosak kupujem u svakoj množini po najvišoj dnevnoj cijeni.

Na zahtjev šaljem oijenik franko.

zastupnici, za slušaj, kad bih bio pozvan, da vodim raspravu, da ću činiti to koliko mi budu moje sile dopuštale, najviše prema pripravnosti i bezuvjetnom pravednosti.

(Ovo isto opetova talijanski.)

Svečano obećanje zastupnika.

Predsjednik pozove zast. Pesante-a, da čita imena zastupnika, pošto je sam pročitao talijanski formulir obećanja.

Talijanski zastupnici polazu obećanje sa „prometto“ (obećajem) dočim čitaju hrvatski i slovenski zastupnici hrvatsku odnosno slovensku formulu sa „obećajem“.

Izbor talijanka.

Saborskim tajnicima izabrani su zastupnici Festi i Pesante (oba Talijanci). Prvi je dobio sve glasove t. j. 43, a drugi 25. Zastupnik Dr. Červar dobio je 18 glasova.

Izjaveštaj o zemaljskih izborih.

Zemaljski predsjednik zast. Chersich čita samo zaključne predloge zemaljskog odbora glede izbora, koje se ima odobriti ili predati verifikacijom odbora.

Svi izbori, proti kojim nije uloženo utok, odobreni su skupno. Oni izbori, proti kojim predleže utoci, predati će se verifikacijom odbora.

Izbor verifikacijskog odbora.

U verifikacijski odbor izabrani su po dogovoru obiju stranaka sa 43 glasa sljedeći zastupnici: Albanece, Belli, Salata, Sancin, Sbiak, Trinajstić i Zuccon.

Iza toga izjavi predsjednik, da je dnevni red iscrpljen, da će uređiti buduću sjednicu pismeno na dom, te zaključiti sjednicu.

Interpelacija

zastupnika Matka Mandića i drugova na Njihove Preuzvišenosti gospodina ministra predsjednika i ministra željeznica.

Neprestane pritužbe na upravu državnih željeznica i na njezine podređene u obće napose pako na našem jugu, neimaju više konca ni kraja. Tuj ne pomažu više ni zaobe, ni predlozi ni interpelacije u parlamentu, kao ni privatne pritužbe kod samog ministarstva željeznica proti sve to više rastućim težnjama za ponienčenjem našega naroda u mjestih uz državne željeznice i za istisnućenjem našega hrvatskoga i slovenskoga činovništva iz službe državnih željeznica.

Do sada se je bar činilo, da je pitanje germanizacije u naših zemljah prepusteno na volju pojedinim osobama, koje imaju u tom obziru ne samo posve slobodne ruke, već su, kako je dne 8. junija o. god. u jednoj interpelaciji, postavljenoj od prvopodpisanoga na Njegovu Preuzvišenost g. ministra željeznica iztaknuto, poduprete takove težnje i od samog ravnatelja državnih željeznica u Trstu. Nu od sada moramo držati, da je posao germanizacije te iztisnuće našega činovništva kod nas preuzela u svoje ruke sama uprava državnih željeznica, jer se inače neda protumačiti činjenica, koju navadja slovenski dnevnik „Edinost“ izlazeći u Trstu pod br. 183 od 1. t. mj. pod naslovom: „Baruna Bienertha — objektivnost!“ koju ima — kako kaže — iz posve pouzdana izvora i koja u originalu glasi:

„Baruna Bienertha — objektivnost! Ovih dana se je predsjednik ministarstva opet razkokočkao u parlamentu, da je njegova vlada strogo objektivna i jednako dobrohotna prema svim narodnostim. Naglasio je pako osobito svečano, da njegova vlada odlučno otklanja svaki upliv od strane političkih stranaka. Ovim svečanim tvrdnjama jesu tobož burno odobravalni u parlamentu, ali uzprtko tomu ostaju neistinite, baš protivno činjenicam. Odlučno su valjda činjenica a nipošto riječi.

U isto doba, kadno je barun Bienerth utvrdio, da je njegovo postupanje slobodno od svakoga upliva političkih stranaka, doznali smo mi iz posve pouzdana izvora, da je njemačko narodno vijeće raspustilo okružnicu, s kojom priobćuje, da

ima na raspolaganje 200 mjesta na državnih željeznicah!!!

Molimo: njemačko narodno vijeće ima na raspolaganje toliko mjesta na državnih željeznicah! Je li to moguće bez sporazu mljenja sa upravom državnih željeznica! Ali drugim rječima: željeznička uprava je njemačkomu narodnomu vijeću — političkoj dakle stranci podležila pravo, da kod imenovanja stavlja svoje predloge, koji će biti — o tomu dakako nitko ne dvojil — njerodavni za željezničku upravu. Sadu se neće nitko čuditi, da je na slovenskom zemljištu toliko: — Wisser.

A barun Bienerth nam u parlamentu deklamira o neodvisnosti svoje vlada od političkih stranaka! Izrazimo se najblajže: o vlado Bienerthova — tvoje ime je — neiskrenost i himbenost!!

Na temelju navedenoga stavljaju podpisani na Njihovu Preuzvišenost gosp. ministra predsjednika i gospodina ministra željeznica sljedeći upit:

„Je li Vašim Preuzvišenostim poznato, da je njemačko narodno vijeće raspustilo okružnicu, s kojom priobćuje, da ima na raspolaganje kakovih 200 mjesta na državnih željeznicah?“

2. Hoće li Vaše Preuzvišenosti — ako je gornja viest istinita — o čemu nemamo razloga dvojiti, odmah poduzeti shodne korike, da se toj sablazni bezodvlično na put stane, te pokazati, i činom, da sadašnja vlada nestoji pod uplivom bilo koje političke stranke, nego da je objektivna i jednako dobrohotna prema svim narodnostim, što je Njeg. Preuzvišenost gosp. ministar predsjednik opetovao i u zadnje doba u parlamentu utvrdio?

Beč, 8. juluja 1909.

(Sljede potpisi.)

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Ratna mornarica. Dne 1. kolovoza odputovat će e. i kr. eskadra na iztak, te će po-jeliti luke Mitlene, Smirna, Port Vathy na Samosu, Mersina, Beirut i Krf. Eskadra će se povratiti dne 25. rujna u Pulu. Zapojednik eskadre, koja će sastojati od oklopnjaca „Erzherzog Karl“, „Erzherzog Friedrich“ i „Erzherzog Ferdinand“, te od destroyera (torpiljarski razarac) „Pandur-a“, bit će kontreadmiral Haus, a štopski predstojnik fregatni kapetan Kaifer.

Samo ne hrvatski. Uvedenjem državne policije u Pulj ustanovljena je jedna nova eksperimentalna štrejnja švaštine. Talijanski je pridržano za proslotu. Ali hrvatski — o tome ni traga; nur nichts kroatisch — samo ništa hrvatski — ta poznata deviza upravnih birokrata mora vriediti i za tu modernu instituciju u XX. vijeku, kao što je državna policija. Zbogom namu pozitivno je je redar ma zabranjeno podnašati svoje izvještaje (raporte) u hrvatskom jeziku. U njihovoj dnevnoj zapoviedi stajalo je, da imaju svoje izvještaje podnašati u talijanskom ili njemačkom jeziku, a oni koji nisu u pismu vjesti u jednom od tih jezika, da moraju dati sastaviti ju u jednom od tih jezika. Ta nepodobština dolazi odatle što upravitelj državnog redarstva u Pulj e. k. vladin savjetnik Osti ne pozna hrvatski jezik. To je doduše vrlo komodno, ali uvijek po starom austrijskom sustavu: „nur nichts kroatisch“, jer da se taj sustav promjeni propala bi Austrija, a toga nas Bog očuvaj i Sv. Iro!

Kotarska bolesnička blagajna u Pulj. Ovak zavod radničkih žuljeva nalazi se u rukama e. kr. kotarskog poglavarstva, poglavito s toga razloga, što se radništvo nije brinulo a niti sada se dovoljno ne brine, da sa svojom krvavo zasluženom imovinom samo raspolaže i upravlja.

Kako se upravlja s tom radničkom imovinom nećemo da govorimo danas, nego ćemo za danas izneti par nepodobština,

koje osobito čute radnici našega roda i jezika. Na čelo uprave tog zavoda posta viljo je e. k. kot. poglavarstvo jednog umirovljenog činovnika poreznog uređa, koji bera uz mastnu mirovinu, još loppu plaću od radničkih žuljeva. Taj gospodin ozna ni rieči hrvatski, ostali pisarnički pomoćnici isto tako, jer bi inače došlo prokletstvo na taj zavod, kad bi koji znao hrvatski. A što da rećemo o liečniku, tom glavnom faktoru tog zavoda, on će barem znati hrvatski, da uzmogne razumjeti bolesnika i doznati što mu je, kad mu dodje bolesnik hrvatskog jezika, a s takovim dolazi u doticaj svaki dan. Ali da; sadanj liečnik kotarske bolesničke blagajne u Pulj, koja se nalazi u rukama e. kr. kotarskog poglavarstva, nosna ni čuknuti hrvatski. Pitamo sada, kako može taj liečnik dušavno i humanitarno vršiti svoje zvanje i propisivati ljekove bolesnicima, koje ne razumije. Osvjedobili smo se sami, da taj liečnik pita više puta, kad ne razumije bolesnika, da li tko od prisutnih znađe hrvatski, da mu rastumači što želi i iskazuje bolesnik. Takve anomalije dogadaju se u Istri, te se može smatrati takav liečnik sretnim, da nije otrovano već kojeg bolesnika. A oni nearatnici, kojih taj liečnik ne razumije, komu da se prituže? Nikomu, već hvali Bogu kad izadje iz kotarske bolesničke blagajne u Pulj živ uz ovakve prilike.

Zito preporučamo našoj radničkoj organizaciji u Pulj, da započne akciju, te kotarsku bolesničku blagajnu uzmu u svoju vlastitu upravu sami radnici, koji svojim novcem održavaju taj zavod.

Narodni darovi. Za Družbu sv. Ćirila i Metoda: g. Rudolf Stergar iz Kanfanara šalje K 5, sabranih od načelnika postaje u Kanfanaru prigodom krsitlike svoje kćeri Marice. — Gosp. Fran Stoković iz Pazina šalje za Družbu K 13, sabranih na plru gosp. Stjepana Kazalca i gđice Franice Stoković u kući gosp. Ivana Stokovića na predlog pošiljača. — Veleč. g. Ivan Vinodolac, izl. kapelan u Kavranu šalje K 20, skupljenih u kući preč. g. župnika Dinka Pindulića u Barbanu.

Današnji izkaz K 38 —
zadnji izkaz K 1361 07
ukupno K 1399 07

Lošinjski kotar:

Iz Cresa.

Sve se nekako natjecalo kako će ljepše sprovesti i proslaviti Ćirilovo. Po svuda se čulo za velike pripreme predstava za taj dan, dan utjehe za našu tužnu Družbu. Pa kako da i Cres nije za time zaostao, jer se i on prenuo da i on pokaže, da još iz izbora žive. Došlo Ćirilovo, a naša školska djeca u predvečerje tog velebnog dana stupiša na pozornicu, da svoja roditelja zabave, da je razveselo, da je utješe. Zabava se urekla za poslije podne, da bude tako svima pristupačna. Iza blagoslova vidjevao si kako hrpimice narod hrli u Narodni Dom, da se malo naužlje, da se odmoru od dnevni posla, da sprovedu ugodni koji čas. Odbija G. sat, a na pozornicu stupa gosp. učitelj M. Matića, koji ju kratkim crtama opiše život i djelovanje svete braće, te njihov utjecaj na narod. Iza njega redaju se pjesme, deklamacije i dvije predstave. Neznas čemu bi se više divio; da li ljepom deklamovanju skladnom pjevanju ili baš diletantskim savršeni predstava. Bura smijeha izazvala deklamaciju „Mali doktor“ izvedena od učenika zabavišta, a maldano pluć „Lega i družba“. Mnoga je suza rodnosnica namočila lice roditelja, vidjeći svoja djeca tako ljepo izučenu. Zahvalnim okom gledahu u njihove odgovjetelje učitelje i učiteljice. S to i potvrde gromki glasovi na koncu predstave: „Življa Družba“, „Živili učitelji i učiteljice“. A pisac ovih redaka čuo je od mnogih majka reći: „Bog blagoslovil“

naše dobie m.štrice“. „Bog im naplatil trud.

Družbina već škola dvije godine blagoslovno djeluje, već po drugi put zatvara, za mali odmor svoja vrata, već po drugi put veselo djeca lete svojim roditeljima, da im pokažu svoj plod godine. Svi se dive napretku naše škole, svi broju djeca, koji danomice raste. Pročitaj poltihu: 237 djece. Svi se za nju zauzimaju, samo ne oni koji bi morali za nju brinuti. Briga njih. Poreze potezati, namete nametati, a za to se zanimaju, i za to nadju tužni narod, ali za škole ga ne nalaze. Svaka sila, gospodo, za vremena, i to će proći ako Bog dade. Gnjavite nas, ali srinota XX. vijeka pasti će na vaše debele obraze. Nesjećate se riječi našeg admiralca mornarice, koji nedavno reče: za rat treba novčica, novčica i novčica? Dobro vam je poznato da i za obstanak jednog naroda potrebite su: škole, škole i škole. No barem da biste promjenili Vama dobro poznati fundamentalni zakon glede škola i naukovnog jezika, da inko zakon ne postaje sprdnjom. Kultura — i. j. i.

Da završim. Nekog dana našim predložnom gosp. načelniku mali gimnazijalca u Pazinu, koji je NB! odlika, da ga umoli za jedan stipendij, a on u svojoj utjelovljenoj prošlosti je otjera ovim „šoretom“. Neka vam ga dadu popi, koji su vam mentalni sina u gimnaziju. Pitamo samo predložnog: što bi bilo od Vas da nije bilo popova? Bili biste gladan i žedan, samo ruka bi vas sjećalo što sto; nebište so pričili s tim vašim dražestnim trbuščićem; nebište govorili: cedite Romani cedite Grai, nascitur

Voll Lošinj, 13. VII. 1909.

Kao što pri koncu lantske škol. godine, tako su i ove godine djeca Družbine škole držala svoju lepu zabavu u korist Družbe. Zabava se je držala B. i 4. t. mj. u oči blagdana sv. Ćirila i Metoda. Otvorena bi „Ljepom našom domovinom“, koju je krasno odigrao mjesni hrv. tamburaški zbor. Zatim je ravn. učitelj Družbin gosp. Jelavić lijepo, u kratko opisao život i djelovanje sv. apostola Ćirila i Metoda med Slavenima, napose pak med Hrvatima. Još su dvije tačke ispunjene lijepim tambur. komadima.

Sud sledi sama predstava: Djurdjica, igrokaz u jednom činu od V. Ćira Enina. Ovu su izvela isključivo sama škol. djeca. O, da ti je bilo vidjeti te nadobudne naše borce, kako su se po pozornici svieštni svoje sposobnosti, kretali. Sa najvećom napetošću sledila je publika i najmanji njihov kret. Z. ciele predstave oduševljenju u narodu nije bilo ni kraja ni konca. Oba večera naroda je bilo toliko, koliko se god moglo u dvoranu smjestiti. Bilo je i odličnih stranaca. Mnogi ne mogavši unutra, vraćali se kući.

Koji još kod zdravih očija može zanijekati probudjenu hrvatsku svijest u Velom Lošnju. Možda žaneto, koji sad valj, da je bio sliop dok se je do pred par godina priznavao oduševljenim Hrvatom? Sada doduše nije slijepe, no da li je zaslijepljen? Hrvati Lošinjski uviđaju narodne potrebe; te rado prinášaju žrtvu za spas dogovine i ne boje se više odati ni rječju ni činom svog Hrvatskog ponosa. Vide to naši protivnici, pa i ne mogu da zataje svoju bojazan. Kao onaj, koji u zdvojnosti više da pod njim to propadu, a ne može si pomoći. Da koliko-toliko popravo, bar što su u javnosti izgubili, pozvali su bili kako je već poznato na Petrovu svoje čistokrvno supstancijako iz Malog Lošinja sa glazbom. No i tu je manifestacija talijanske ideje elatno prošla, jer su morali junjački bježati. Gorko kušnje, braćo moja! Ali i, jedna vremena prolaze, a druga se vraćaju.

POZOR! Novi vinski zakon dobiva se u Narodnoj tiskari Laginja i drug. - Pala.

Voloski kotar:

Godišnji izvještaj škola, spadajućih pod okružje mjesnog školskog vijeća u Kastvu za školsku godinu 1908.—1909. sa dodatkom izvještaja Delavske škole, c. kr. Pripravnice i c. kr. Učiteljske škole. Izdalo mjesno školsko vijeće u Kastvu.

Pod gorljivim naslovom primili smo sa zahvalom vrlo obiljan izvještaj o školstvu u okružju občine Kastav, iz kojega vadimo sljedeće podatke:

Na uvodu izvještaja nalaze se kratke ali zanimive crtice iz života blagopokojnog župnika-knjazevnika Jakova Volčića. Zatim dolazi kratak opis „Prvog hrvatskog tabora god. 1871. izpod Kastva“ od pokoj. učitelja Vinka Rubese jedne i druge i zatim kratak životopis neprežaljenog učitelja Vinka Rubese.

Hrvatske su škole u Kastavljini ove: Petorazredna dječja pučka škola u Kastvu, trirazredna djevojačka pučka škola u Kastvu; četverorazredna mješovita pučka škola u Sv. Mateju sa jednorazrednom podružnicom u Pehlinu-Hosti; trirazredna mješovita pučka škola u Rukavcu; dvorazredna mješovita pučka škola u Brešćinu; dvorazredna mješovita pučka škola u Klani; dvorazredna mješovita pučka škola u Zametu; jednorazredna pomoćna škola u Zvončoj. Ukupno je polazilo ove škole 2982 učenika i učenica, a obvezno ih je bilo polaziti 3518. Dakle 586 djece nije udovoljilo školskoj dužnosti. Tako dakle u okružju mjesnog školskog vijeća u Kastvu imade u svemu 9 javnih škola, od tih imade ona u Sv. Mateju podružnicu u Pehlinu-Hosti, dočim je ona u Zvončoj pomoćna škola. Sve ove škole imadu ukupno 24 razreda, sa isto toliko učiteljskog osoblja i to 15 učitelja, 8 učiteljica i 1 svećenik-učitelj.

Osim ovih škola nalazi se u Kastvu c. kr. hrvatska muška učiteljska škola, c. kr. Pripravnica za učiteljske škole i Delavska škola.

Učevni jezik svih pučkih škola je hrvatski, na nekima se podučuje njemački jezik kao neobvezan predmet, a na onima u Zametu i podružnici u Pehlinu-Hosti talijanski.

Delavsku školu u Kastvu polazilo je 166 učenika. C. kr. pripravnica za učiteljske škole u Kastvu pod upraviteljstvom Ante Ryslavija brojila je 21 učenika. — C. kr. hrvatska muška učiteljska škola pod ravateljstvom g. Frana Frankovića brojila je 68 učenika.

Pazinski kotar:

Glavna skupština akad. ferij. društva „Istre“ obdržavat će se ove godine na Voloskom i to dne 14. kolovoza u 10 sati prije podne. Pošto će se na istoj raspravljati ne samo društvene stvari, već i ostala pitanja djacka i opće kulturne naravi, nadamo se, da će istu posjetiti ljepi broj djacka nečlanova i ostala inteligencija. Da može čitavo djaštvo aktivno sudjelovati na sastanku, sastavljen je program na dva dijela: čisto društveni i opće djacki.

Eve dnevnog reda:

1. Izvještaj odbora i revizora;
2. Poslovnik;
3. Ferijalna klubska organizacija po obitavalištu djacka radi lakšeg djevanja i nadzora;
4. Izbor novog odbora;
5. Eventualija.

II.

- a) Organizacija istarskog djaštva uopće;
 - b) Novinstvo;
 - c) Razno.
- U večer zabava.

Iz Pazina.

Nashim načinom, kojim je ustanovljen pokrajinski talijanski prkos-gimnazij u Pazinu, uslužava se u taj gimnazij i djecu hrvatskih roditelja u nemoralnu svrhu, da se ista odnarađe. Da prikriju tu nepoštenu

svrhu izmišljaju najgdnije stvari proti hrvatskoj gimnaziji u Pazinu i djacima iste. Tako i u dopisu od 13. t. mj. iz Pazina u puljskom „Giornalettu“ svaljuje (nije isključeno da je to koji propali pitanac talijanskog zavoda) banditski neke kradje i prevare na učenike hrvatske gimnazije. Takvo oružje upotrebljavati proti protivnicima je oružje talijanskih bandita. Talijanski dopisnik dobro znađe, da su rečene prevare počinili individuali koji su protjerani iz gimnazije i prošle školske godine nisu bili ni upisani. Služit se dakle svijestno prostom laži u navali na protivnika, odatje skrajnju lopovsku čud i skroz i skroz pokvareno čeljade uzgojeno u školi najpodlijeg nemoralna i pokvarenosti.

Razne primorske viesti.

Predsjedništvo hrvatsko-slovenskoga kluba na istarskom saboru. U oči otvorenja istarskoga sabora sastaje se u Trstu u „Slavenskog Čitalnice“ svi hrvatski i slovenski zastupnici na istarskom saboru. Prva točka njihovog pregovora bila je izbor predsjedništva saborskoga kluba. Predsjednikom hrvatsko-slovenskoga kluba na istarskom saboru bio je izabran jednoglasno zastupnik prof. Spinčić, koji je već do sada, okolo 20 godina takvim klubom na istarskom saboru upravo uzorno ravnao. Njegovim zamjenikom ili podpredsjednikom bio je izabran zastupnik Dr. Šime Kurelić a tajnikom kluba zast. Dr. Ivan Zuccen. Na teli sretnom izboru čestitalo srdačno našem klubu na istarskom saboru.

Dugotrajni pregovori između većine i manjine na istarskom saboru. Obćenito se je držalo, da je carska vlada sazvala istarski sabor na vrlo kratko zasjedanje jedino u tu svrhu, da se sabor konstituiru, da ovrjerovi izbore i da izabere no. i zemaljski odbor. Ako smo dobro obavijesteni, tražili su državni zastupnici obiju stranaka iz Istre, sazov sabora jedino u tu svrhu, jer su znali, da će biti svi austrijski sabori sazvani mjeseca septembra na duže zasjedanje. Svoj zahtj u obrazložili su istarski zastupnici u Beču prema vladi time, što su zemaljski izbori odavna obavljani, što upravlja zemljom još uvijek stari zemaljski odbor i što bi se imalo na temelju kompromisa između obiju stranaka čim prije pristupiti uredjenju mnogobrojnih zadatka i sporova, koji još uvijek postoje, i koji bijahu do sada povodom narodnostnim borbama i zadjevicama.

U toj predpostavi pošli su naši zastupnici u Kopar očekivajuć, da će se najprije obaviti izbor zemaljskog odbora. Ali tomu ne bijaše tako. Otvoreno je zasjedanje, izabrani su saborski tajnici, ovrjerovljeni jedan dio zastupnika, a drugi predani verifikacionom odboru, nu o izboru zemaljskog odbora neće da čuje saborska većina, dok saborska manjina nepristano na neke posve nove uvjete.

Pred sami sazov sabora izdana je iz Labina parola, da se izbor zemaljskog odbora nesmije provesti, dok se hrvatski i slovenski zastupnici ne obvežu, da će pristati na razdlobu ili preustrojenje nekih obćina Istre, dotično dok se to preustrojenje ne provede.

U pokrajini povelu se u tom smislu agitacija između talijanskih obćina, koje se obratiše na talijanske zastupnike. Talijanski zastupnici — radikalniji — kako se govori — odazvaše se odmah tom pozivu i pristupiše većini, da uz taj zahtjev labinskih radikala pristane.

Umjesto izbora novog zemaljskog odbora započeli su pregovori između saborske većine i manjine. Ti su pregovori trajali petak i subotu — i još nisu dovršeni.

Članovi saborske manjine I. J. hrvatski i slovenski zastupnici pristaju — koliko nam je poznato — na preustrojenje većine istarskih obćina, jer je to davna želja Hrvata i Slovenaca Istre, nu ovo bi preustrojenje imalo uzsliditi pošteno i pravedno, na temelju pravog i poslojedećeg nurodnosnog razmjera stanovništva, nipo što onako, kako si to valjda ugrljane glave u Labinu predstavljaju.

U tom smislu reč bi, da je i postignuti neki sporazum, pak bude li taj pošteno izveden, moglo bi doći još ovog tjedna do druge saborske sjednice i do izbora novog zemaljskog odbora.

U tom poslu pošli su u nedjelju u Beč namjestnik princ Hohenlohe, zemaljski kapetan Dr. Rizzi i zemaljski podkapetan Dr. Laginja.

Neovjerovljeni izbori zemaljskih zastupnika. U prvaj sjednici novog zasjedanja istarskoga sabora podijeljeno je među zastupnike izvješće o posljednjih izborih za zemaljski sabor. U toj sjednici pročitaše zemaljski prisjednik Dr. Chiersich konačne zaključke tog izvješća, koji glase, da se odobri ili ovrjerovi izbor 35 zastupnika, a izborna spise o izboru 9 zastupnika da se predade verifikacionom odboru, koji ima izborne spise i uoke proti izboru rečeno devetorice zastupnika proučiti i svojo zaključke saboru probičiti. Tih devet neovjerovljenih zastupnika, jer su proti njihovom izboru uloženi utoci, jesu sljedeći: Dr. Ivan Pesante i Viktor Candus i-Giarlo (II. izborni kotar obćenite kurije), Josip Fangero (IV. izborni kotar obćenite kurije) Dr. Šime Kurelić (VI. izb. kotar obćenite kurije), Josip Valentić i Matko Mandić (II. izborni kotar izvanjskih obćina), Dr. Mate Bartoli (izbor. grada Rovinja), Dr. Ivan Cleva (izb. gradova Vodnjan, Pazin i Bžet) i Anto Zidarid (izb. gradova Pazin Buzet i Plopinj).

Od hrvatsko-slovenskih zastupnika jesu dakle prieporni njih petorica.

Iz kluba većine na istarskom saboru Talijanski zastupnici na istarskom saboru stvorili su posebni klub, kojemu izabraše predsjedništvo, sastojeće od pet članova. Predsjednikom kluba izabran je zastupnik Dr. Bennati, podpredsjednikom zast. Dr. Cleva, a tajnikom zast. Dr. Albanese; osim ovih sjede u predsjedništvu još Dr. Apotlonio i ako se nevaramo Dr. Pesante.

Sudeć po do sadašnjem javnom radu glavnih osoba u predsjedništvu talijanskoga kluba, povjerio je talijanski klub upravu kluba najradikalnijim muževom svoje stranke. Poznato ho je svakomu, da spadaju gg Bennati, Cleva i Albanese među najžešće i najodličnije protivnike svega, što nije talijansko u Istri. Tržak će biti doista poeno našim zastupnicima svaki dogovor sa takovim radikalcima.

Sastanak članova talijanske saborske većine čitamo u trščanskim listovih, da su se jučer u srijedu sastali u Trstu svi talijanski zastupnici na istarskom saboru na dogovor. Na tom sastanku imalo ih je predsjedništvo kluba izvestiti o pregovorih sa saborskom manjinom i sa vladom te o eventualnom sazovu druge saborske sjednice.

Istog dana poslije podne sastao se izvršujući odbor talijanske stranke istolako u Trstu, da čuje izvještaj saborske većine obzirom na zaključke stvorene prošloga čedna na sastanku čitavo stranke u Poreču.

† Karlo Fabris. Iz Trsta nam pišu, da je tamo preminuo u nedjelju nakon kratko bolesni provedjen sv. Sakrament za upitruće pred. gospodin Karlo Fabris kanonik-dekan stolne crkve sv. Justa u Trstu. Pokojni Fabris rodio se u obćini Ruč 24. decembra 1833. od kmetkoga obitelji. Sve-

ćenikom postao je god. 1856. Služio je na raznih mjestih Istre, ponegdje kao župnik dekan u Buzetu, odakle je bio premješten najprije kao župnik k sv. Jakovu u Trstu pak sv. Antunu Novomu u Trstu, gdje je postao počastnim kanonikom. God. 1904. bio je imenovan kanonikom-stiocem stolne crkve u Trstu a kasnije kanonikom-dekanom iste crkve. Odlikovan je bio od Njeg. Veličanstva redom željezne krune III. raz. Pokojnik je bolovao doduše više godina ali se je uvijek pokrpaio nu prošloga čedna zadela ga je kap u Tržleu odakle ga prenesoše u Trst, gdje u nedjelju blago usnuo. Bio je pokojnik vrlo blaga i dobra srca, te je naš narodni napredak sa zadovoljstvom pratio i tvarno podupirao premda se nije nikada u javnosti izicao. Plomenitoj mu duši vječni mir i pokoj a njegovoj svojti naše iskreno saudečće!

Br. 1082.

Mjesto lječnika.

Razpisuje se mjesto obćinskog lječnika za mjestnu obćinu Punal, na otoku Krku. Godišnja plaća K 2400. — Treba da dokaze:

- 1) usposobljenje u sveukupnom lječništvu;
- 2) austrijsko državljanstvo;
- 3) poznavanje hrvatskoga jezika.

Lječnik će moći držati ljekarnički ormar. Drugi uvjeti stoje na uvid kod podplacnoga. Molba treba dostaviti do 31. kolovoza t. g.

Obćinsko poglavarstvo

PUNAT, dne 22. srpnja 1909.

Nučelnik:
F. ORLIĆ.

Br. 200.

Oglas dražbe.

Daje se do općeg znanju, da će se obdržavati dne 5. kolovoza tek. god. u ovom uredu dražba za gradnju škole kod Sv. Katarine u ovoj općini, i to od 10 sati do podne.

Ističena cijena je K 17.000. Svaki nuditelj mora biti ovlašten zidarski majstor odnosno strukovnjak, te ima položiti prije dražbe vadnj od 10%.

Troškovi i naert izloženi su u ovom uredu za vrijeme uredovnih sati.

Opć. uprav. Vijeće.

PIČAN, dne 22. srpnja 1909.

Predsjednik:
Zidarid.

Anton i Frane Kraljić
PULA - Viale Carrara 3 - PULA.

Trgovina vina
dalmatinskog, viškog
Opola, istarskog, bielog
i crnog.
Uzorke vina šalju se na
zahtjev badava i franko.
Ciene umjerene.

Čuvano ulje za sluh
nadjeljenika i Anika Dra Schmidt-a čudnovite
brzo i radikalno puzromenu gluhost, ojačanje i
svonjenje u ušima i zastajanje naglušnost. Dosta
se po K 4 bora sa nuputkom kako se upotrebljuje,
kod ljekarnika
G. ZANETTI u TRSTU, Via Nuova 35

Preporučamo našim domaćicama pravi :FRANCKOV: dodatak za kavu iz zagrebačke tvornice.

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Pod. ulica Via Veterani br. 1.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovratnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni. Poslužba brza i točna.

Preporučamo našim obiteljima **Kolinsku cikoriiju.**

Prva slovenska narodna trgovina u Primorju sa šivaćim strojevima i dvokolica. Cijeno umjerenje. - Prodaje se i kočija na obrtke. Glavno zastupstvo gospodarskih strojeva, sjekalica, prasa za gročje, i družini gospođar, potrebna prve slovenske tvornice braće K. & R. Ježek, Blansko.

Preporuča se

JOSIP DEKLEVA
Gorica, Via Municipio br. 1.

Na zahtjev šalje se nov slovenski cijenik franko.

STECKENPFERD-LILIENMILCH-SAPUN

Najblaži sapun za kožu kao i proti pjegama.

Dobiva se posvuda!

Pazite na djecu!

Kad su vam ranjava ili imaju kraste osip, crvenilo na koži ili bud kakove pečatoće na tijelu, upotrijebite izvrstan mast zakonom zaštićenu iz ljekarne Pečić sada dr. B. Vouk - Zagreb. Djeluje najuspješnije kod svake vrsti rana (rezotine, ogrebine, opekline itd.), kod prekomjernog znojenja noguh i tijela te nebi smjela nijedna kuća biti bez glasovite

masti za djecu.

Čuvajte se patvorina!

Očijena kutija K - 80.

Dobiva se u svim ljekarnama.

Glavno skladište:

Ljekarna PEČIĆ sada dr. B. Vouk ZAGREB.

Oglas natječaja.

Razpisuju se natječaji na mjesto općinske primanje za mjestnu općinu Barban, za godišnjom plaćom od kruna 200.—. Moliteljice imaju priložiti molbi:

1. Svjedodžbu usposobljenja;
2. Dokaz austrijskog državljanstva;
3. Zahtjeva se poznavanje hrvatskog jezika u govoru i pismu.

Potranje se može kod potpisanog saznati, a molbe treba do 7. dojučer mjeseca kolovoza potpisano dostaviti.

Glavarstvo obćino.

BARBAN, dne 7. 7. 1909.

Glavar: Mirković.

Privatni djevojački licej, trgovačka škola, škola za kućno gospodarstvo, pučka škola u zavodu Školskih Sestara u Trstu.

Divan položaj, krasan pogled na Jadransko more, park sa igralištem, zgrada sa svim najnovijim udobnostima: električna razsvjeta, kupalište, dvorana za gimnastiku. Nastavni jezik njemački, a izm toga hrvatski, slovenski, talijanski, francuski, engleski.

Plaća se na godinu K 600, Akolarina za licej K 160, za trgovačku školu K 100, za kućno gospodarstvo K 200, za pučku školu K 100.

Početkom nastupne školske godine otvaraju se prva četiri razreda liceja.

Na zahtjev šalje se prospekt.

Zavod Školskih Sestara

u Trstu, via Pasquale Besenghi 6.

Poslovno geslo:

- Uz mali dobitak, veliki promet, - istodobno samo dobra roba.

Imati dobro iduću žopnu uru nije uvijek prieka užitka. Ipak za one, koji trebaju žopnu uru, a to je uz današnje prilike svaki koji praktično živi, ima samo takovu vrijednost, koja je doista pouzdana. Bolje je ne imati uru, nego li takvu koja nudi točno. Dobra i pouzdana ura čuva do štete i neugodnosti, ne treba se bojati da će se nepotrebno vrijeme utaman potratiti. Rodiča može će se točno obrativali.

Ako dakle trebate takovu uru, to vam se najbolje preporučuju dobro poznate ure kao: ORIGINAL GLASHUTTE, SCHAPPHAUSEN, OMEGA, MORRIS i ORIGINAL ROSKOPF-PATENT

od zlata, srebra, nikela i celi i imaju uvijek veliki izbor na skladištu

Ljudevit Malitzky, urar PULA, via Sergia 65.

Daje se eventualno i na obročno odplaćivanje. Veliki izbor svih drugih ura njihalica, budilica, britanica i općine stvari, i potrebna za pučanje. Pošto često mienjam robu, to ne držim cjenika dosta je kod naručbe navesti vrst robe. Uz dobro jamstvo i preporuku talijan stvari na izbor.

Svi u krojački salon Zovića!

Trgovina manufakturne robe i krojački salon

MARKO ZOVIĆ - PAZIN

Skladište odijela najmodernijeg kroja i sukna, kao i samog sukna za muške i ženske

uz tvorničke cijene.

Svakomu je slobodno pogledati i promjeriti robu.

Zašto može Zović za 30% jeftinije prodati šivaći stroj? Zato! jer radi bez agenta!

Osam-godišnja garancija. Konkurencija isključena.

B'za, točna i solidna poslužba.

Dvostruki elektro-magnetički

KRIŽ ili ZVIEZDA

R. B. broj 86967.
Telefon br. 45-22.

Jest elektro-magnetičkim načelima nastavljeni stroj, koji kod uloga, reume, astme (težkog disanja), ne-spavanja, zujenja u uhu, neuralgije, glavobolje (migrane) kucanja srca, zubobolje, muževno s abotili, studeni ruku i nogu, padavice (epilepsije), mokrenja postelje, nuznosti, nesvjestice, naglušnosti i drhtanja na tijelu, influence ekopane, sa boleću hriba, bilidila (malokrvnosti) želudačnih grčeva, beztečnosti, tečlasi punokrvnosti, svih udnih grčeva, hopenchondrie, tečlanih grčeva, hümorrhoida, kao i kod svih obolje slabosti itd. služi kao nenadokaljivo sredstvo, po što elektro-magnetička struja celiom čovječim telom djeluje, čimo se rečeno bolesti a najkraćem vremenu izliče.

Poznato je, da liečnici kod navedenih bolesti višestruko elektrizovanje tela upotrebljavaju ali ipak na taj način, da jaka struja samo proluzno i povremeno kroz telo prolazi, što ne naprobu i temu struja elektro-magnetičnog križa ili zviezda R. B. br. 86967, kako je jur rečeno, umjerenim načinom neprekidno na telo djeluje, što svakoga brzom liečenju dovodi, nego li prvi postupak. — Do 20!

godina staro bolesti izličeono su sa svojim strojem novu! Od izličenih sa svojim strojem R. B. broj 86967 izraženo zahvale kao i od oduševljenih slojeva ožlane svjedodžbe i priznanice iz svih strana svijeta pohranjene su u mojoj pisarnici, gdje stoje svakomu u svako doba na uvid. GDJE NIJEDEAN LIEK NIE POMOGAO, MOLIM POKUŠATI MOJ STROJ, jer je to sigurno sredstvo proti gore navedenim bolestima, a onaj bolesnik, koji po mojem stroju nebi bio izličen najduže u roku od 45 dana, dobiva novac natrag.

Upozorujem osobito p. n. obćinstvo na to, da se moj stroj ne smije zamjenjivati sa Voltinima, koji je poradi svoga neuspješna zabraojena u Njemačkoj kao i u Austro-Ugarskoj, dočim moj dvostruki elektro-magnetički križ ili zviezda R. B. br. 86967 osobito se hvati i uliva vanrednu dopadnost poradi svoje izvrsne ljekovitosti.

MALI STROJ STOJI 6 K. Rabiti ga mogu samo djeca i jako slabo gospođa.

VELIKI STROJ STOJI 8 K. Rabi se kod ostarjelih 20 godina. krončnih bolesti.

Dopisivanje i naročbo obavljaju se i u hrvat skom jeziku. Pouzećem ili ako se novac unaprod posalje, razušiljo glavna prodavaona za tu i inozemstvo.

ALBERT MÖLLER,
Budimpešta, V/41. Kolar, Vadasz-ulica br. 84.

OPCINSKA ŠTEDIONICA

u BIOGRADU pri moru (DALMACIJA).

Osnovana po regulativu c. k. Ministarstva u Beču, podjamčanjem cijelo kupne imovine općne Biograd i pod državnom kontrolom.

Ukamaćuje uloga na štednju sa

5% čistih,

jer i porez na kamatu uloga plaća sama štedionica.

Podjeljuje hipotekarne zajmove, eskomptira mjenice i vrši ostale bankarske poslove.

Uplatne listove c. k. poštanske štedionice za ulaganje novaca šalje besplatno.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

ODPREMNIČKO I KOMISIONO DRUŠTVO

'BALKAN'

d. o. s. j. u TRSTU
RIVA GRUMULA broj 14.
Telefon 2160. Brijunji: BALKANSPEĐ.
Žiro-račun kod 'JADRANSKE BANKE' u Trstu.

Prima u svoje dobro uređjene magazine svaku vrst gospodarskih proizvoda, daje na iste predujmove a uz vrlo povoljne uvjete i brine se za prodaju istih najkulantnije. Isto tako kupuje i prodaje svaku vrst robe po nalogu i na račun svojih mušterija najpovoljnije. Otvara carinske kredite, osarinjuje robu i daje zajmove na robu ležeću u javnim skladištima.

Otprema svaku vrst pošiljaka u svim pravcima točno i brzo, obavija reklamacije i daje svako strukovno razjašnjenje i uputu brzo i badava.